

Ofre og udøvere i æresrelaterede konflikter

I æresrelaterede konflikter kan det være komplekst at identificere præcist, hvem der udøver kontrol og vold, og hvem der er kontrolleret. Det skyldes, at både unge, forældre og andre familiemedlemmer kan befinde sig i et krydspres mellem modsatrettede forventninger. Kvinder er oftest ofre for æresrelaterede konflikter, men som fagprofessionel er det også vigtigt at være bevidst om mænds sårbarhed i relation til æresrelateret vold samt den komplekse måde, kvinder kan være involveret i udøvelsen af æresrelateret vold.

Kvindelige ofre

Kvindens livsudfoldelse begrænses ift.:

- Krop og seksuel aktivitet
- Seksualitet og pardannelse
- Kønsudtryk
- Autonomi, f.eks. fritid, omgang med det modsatte køn, påklædning

Mandlige ofre

Mænds livsudfoldelse begrænses ift.:

- Brud på kollektive normer om seksualitet og kønsudtryk, eksempelvis homoseksualitet eller transkønnethed
- Hvis han modsætter sig ægteskab eller uddannelse eller ønsker skilsmisse
- Parforhold, som partnerens familie ikke accepterer

Aktører i
æresrelaterede
konflikter

Mandlige udøvere

Mænd udøver typisk vold og kontrol for at:

- Genoprette tabt ære
- Undgå social eksklusion
- Genoprette mandlig dominans

Mænds rolle i æresrelaterede konflikter er ofte at sanktionere grænseoverskridende adfærd.

Kvindelige udøvere

Kvinder udøver vold og kontrol, både stiltiende og aktivt, for at:

- Forebygge sine børns grænseoverskridende adfærd
- Sikre eget rygte og sikkerhed

Nogle unge udpeger mødre som de primære udøvere, fordi de har ansvaret for håndhævelsen af adfærdsreglerne i det daglige.

Ny forskning viser, at der er behov for mere fokus på nuancer i mænd og kvinders involvering i æresrelaterede konflikter

Mænd kan være involverede i æresrelaterede konflikter som: udøvere, ofre, observatører, beskyttere og mulig nøgle til forandring.

Kvinder kan være involverede i æresrelaterede konflikter ved at være udsat for vold og kontrol, ved at være beskyttere, ved at udøve negativ social kontrol for at beskytte mod udøvelsen af hårdere vold, ved at facilitere vold og mishandling, ved at presse mænd til at udøve vold, ved at assistere med at udøve volden eller selv konkret udøve vold eller kontrol.

*Forskningen finder, at kvindelige udøvere typisk er ældre kvinder, og derfor kan **alder**, og dermed **status**, være en lige så vigtig skillelinje som **køn**, når det kommer til at identificere udøveren.*

Særligt om mandlige ofre

En gennemgang af 40 æresforbrydelser i Storbritannien fra sydasiatiske netværk mellem 1990 og 2007 estimerer, at 10-20 % af æresdrab blev begået mod mænd.

I Tyskland blev det estimeret, at ud af 76 æresdrab i perioden 1996 til 2005 var 43 % af ofrene mænd.

43%

En nyere britisk undersøgelse af æresrelateret vold, begået mod 66 mandlige ofre viser, at 11 % af mændene identificerer sig som LGBTI-personer. 23 % levede under usikkert opholdsgrundlag. Derudover viser undersøgelsen, at mænd har større sandsynlighed for at blive udsat for vold udøvet af flere personer på samme tid (79 % mod 56 % for kvinder).

Både mænd og kvinder kan på én og samme tid være udøvere og ofre for æresrelaterede konflikter. Mænd kan presses til at udøve kontrol eller vold mod et familiemedlem og er dermed samtidigt offer og udøver. Også for kvinder gælder det, at skellet mellem bevidst udøver og tvunget udøver, og dermed offer, ofte kan være uklart.

Opmærksomhedspunkter for praksis:

- Et svagt opholdsgrundlag kan øge både mænd og kvinders udsathed for æresrelaterede konflikter
- Aldershierarkiet og dermed status kan være lige så vigtig at afdække som kønshierarkiet, når det kommer til at identificere udøverne i æresrelaterede konflikter.
- Mænd er ofte ikke bevidste om, at de kan være ofre for æresrelaterede konflikter, når de presses af familien eller netværket til at udøve vold eller kontrol mod andre, typisk kvindelige, familiemedlemmer.

Læs mere:

Du kan læse mere om nuancerne i offer og udøver-dynamikker i æresrelaterede konflikter i videnskortlægningens kapitel 4.